

Institutionen för lingvistik och filologi: Latin, avancerad nivå

Inledning

Utvärderingen har gått till så att ämnena fick till uppgift att kommentera 8 i Högskoleförordningen definierade mål och hur den egna utbildningen lever upp till dessa. Detta överlämnades sedan — tillsammans med information om kursplaner och kursutvärderingar — till en extern bedömargrupp.

Den externa bedömargruppen intervjuade ämnets båda anställda lärare, Gerd Haverling och Christer Henriksén, via Zoom under våren. Ett preliminärt utlåtande dök upp under sommaren: det kommenterade vi. Ett definitivt utlåtande dök sedan upp i början av hösten.

Det definitiva utlåtandet skiljer sig inte märkbart från det definitiva, vilket innebär att man inte alls har reagerat på våra kommentarer.

De viktigaste slutsatserna av utvärderingen

Inledningsvis konstaterar man att vi har ett kurspaket på 11 kurser av vilka vissa är obligatoriska och andra är valbara. Man konstaterar att turordningen mellan kurserna inte är glasklar, men att viss ordningsföljd rekommenderas. Man finner att kurspaketet innehåller en god blandning av textkurser, lingvistik och metodkurser. Man uppskattar också att vi ibland har anlitat latinister på Carolina i undervisningen.

På det hela taget menar panelen att latinets utbildning på avancerad nivå lever upp till de 8 övergripande mål som är formulerade i Högskoleförordningen. Man föreslår dock ett antal förändringar som man menar skulle förbättra situationen ytterligare:

- Man menar att vi borde stärka inslaget av övergripande teorier och metodik genom att inrätta en kurs om ”Aktuella forskningsområden”, motsvarande en typ av kurs som ämnena lingvistik och grekiska/bysantinologi har. – *Vår kommentar:* Det skulle vi förstås kunna göra, men som vi påpekade i vår kommentar till det preliminära utlåtandet är det knappast möjligt att samla allt det som skulle kunna tänkas ingå i en sådan kurs i vårt ämne i en 7,5 hp-modul (vilken möjligen skulle kunna kompenseras av att man bytte ämne för denna kurs från en gång till en annan). I stället har vi hoppats på institutions- eller ännu hellre fakultetsgemensamma metodkurser om t.ex. litteraturteori, lingvistisk teori och historisk lingvistik – detta som ett komplement till de metodkurser om paleografi och om textkritik och epigrafik som ingår i vårt eget utbud av kurser på denna nivå.
- Man menar även att vi kunde lägga in lite fler moment som förbereder för uppsatsskrivandet, men konstaterar att PM-skrivande redan förekommer. – *Vår*

kommentar: Man kunde givetvis utöka inslaget av PM-skrivande, t.ex. i samband med textkurserna.

- Man finner att mål 3 uppfylls och att studenterna ofta har god förmåga att själva föreslå ämnen för sina uppsatser, men uttrycker viss osäkerhet om vi uppfyller målet gällande färdigställande av uppsatser inom vissa tidsramar. Man rekommenderar därför att vi tydliggör tidsplaneringens roll för bedömningen av arbetet och oppositionens och försvarets roll i måluppfyllelsen. – *Vår kommentar:* I vår kommentar till det preliminära utlåtandet påpekade vi att vi har olika kategorier av studenter: 1. Unga studenter som lever på studiemedel eller stipendier; 2. Studenter som jobbar och studerar vid sidan om (i varierande grad); 3. Pensionärer som studerar för sitt nöjes skull. Vi menar att det inte är meningsfullt att ställa tuffa krav på att arbetena skall vara färdiga inom viss tid för kategorierna 2 och 3, eftersom det i de fallen handlar om en sorts hobbyverksamhet och eftersom de studerar i varierande grad på deltid. Men för kategori 1 (den trots allt största och viktigaste kategorin) är sådana krav synnerligen relevanta och där ställs de också – både av oss och av de yttre omständigheterna i form av regler för stipendier och studiemedel.
- Man menar att vi uppfyller mål 4, men är osäker på om vi lever upp till önskemålet om internationell dimension i sammanhanget. Man menar att vi i högre utsträckning bör utnyttja våra internationella kontaktnät för att hjälpa studenterna på avancerad nivå att sprida sina rön internationellt. Man föreslår posterpresentationer som ett lämpligt format. – *Vår kommentar:* Det vore förstås önskvärt om våra studenter på avancerad nivå lite oftare fick tillfälle att presentera sina uppsatser i internationella sammanhang. Men det är inte alltid så att det finns en passande kongress vid rätt tillfälle (dvs inom inte alltför lång tid efter det att uppsatsen blev färdig). Dessutom är postersessioner inte alltid ett inslag i de kongresser som gäller för våra ämnen: det har förekommit sådant vid någon av kongresserna om latinsk lingvistik, men det var ett experiment som inte följdes upp senare. Vi skulle dock gärna vilja se fler utländska gästföreläsare hos oss.
- Man bedömer att vi uppfyller mål 5, men föreslår att vi funderar på möjligheten att lägga in en praktikkurs som i varje fall valfri möjlighet i mastersprogrammet. – *Vår kommentar:* Det kan man förstås göra, men i så fall måste man ha garantier för att en sådan kurs alltid kan ges ett meningsfullt innehåll.
- Man konstaterar att vi menar att utbildningens historiska perspektiv är en grundsten för samhällelig och etisk bedömning och menar att vi uppfyller mål 6. Men även här menar man att studiet av antikreception kunde förstärkas så att studenterna får skäl att reflektera mer kring antikens roll för identitetsbyggande, statusmarkering och ideologi. – *Vår kommentar:* Detta menar vi ligger inbakat i utbildningen på flera sätt, såväl i flera av textkurserna (inte minst i kurserna om senantikt och om efterantikt latin) som i kursen om språkhistoria (som även handlar om stilideal och

förhållande till äldre epokers språk). Vi har även uppmärksammat detta i samband med filmvisningar för våra studenter.

- Beträffande mål 7 menar man att vi i vår självvärdering inte har kommenterat punkten om insikt i vetenskapens roll och begränsningar. Man föreslår därför att vi inför ett moment som ger studenterna möjlighet att skaffa sig sådana insikter – eller att vi tydliggör hur detta eventuellt redan sker. – *Vår kommentar:* I viss mån gör vi redan detta, men vi har också länge förordat att fakulteten skapar en gemensam kurs i vetenskapsteori och idéhistoria. I en sådan skulle företrädare från olika discipliner kunna bidra med särskilda inslag (så gjorde man i Århus i början av detta århundrade). En sådan kurs skulle göra studenterna mer medvetna om olika paradigms betydelse för vetenskapen.

Olika tolkningar av de inte alltid kristallklara formuleringarna i Högskoleförordningens förteckning av de 8 målen för utbildningarna på akademisk grundnivå återspeglar sig i olika kommentarer i självvärderingarna och i panelernas texter.

Styrkor med utbildningen

På det hela taget menar vi att vi har ett välavvägt program för den avancerade nivån – särskilt mot bakgrund av ämnets litenhet i fråga om personella resurser (två professorer – en rekryterad och en befordrad).

Här finns även en genomtänkt plan för hur studenterna skall komma vidare – även om den turordning i vilken de olika kurserna bör läsas kunde göras tydligare, som panelen påpekar.

Internationellt perspektiv finns egentligen också – även om våra studenter på avancerad nivå inte brukar presentera sina resultat vid internationella kollokvier. Men de brukar hänvisa till den internationella diskussionen på flera olika språk (inte bara engelska utan även t.ex. tyska, franska och italienska) i sina uppsatser.

Identifierade svagheter och utvecklingsområden

Vi har en del undervisning på den avancerade nivån – särskilt på sådana områden där detta har visat sig vara nödvändigt för att studenterna skall prestera väl: det handlar om delkursen om förklassisk prosa och poesi, grammatikkursen, kursen i språkhistoria, paleografikursen och kursen i textkritik och epigrafik.

Men vad vi skulle vilja komplettera med är läsning av mer text tillsammans med studenterna i seminarieform – och läsningen skulle då kunna ta fasta på olika saker (språkliga, textkritiska, innehållsmässiga, historiska, litterära). Det skulle vara en nyttig övning – men för det krävs tid och resurser till förberedelser som inte ryms inom våra scheman. Ca. 8–10 sådana seminarier per termin – jämnt fördelade mellan de båda professorerna – vore önskvärt. Men för att vi skall kunna genomföra detta behövs ett visst tillskott av resurser.

Vi skulle också kunna begagna oss lite bättre av våra internationella kontakter – t.ex. genom att låta dem framträda via Zoom vid något seminarium för att ge en föreläsning eller för att kommentera t.ex. en uppsats.

Prioriterat utvecklingsområde

Snarare än att arbeta för en kurs i ”Aktuella forskningsområden” – som vi dock ingalunda utesluter – vill vi arbeta för att vi skall ha ett antal fakultetsgemensamma kurser på avancerad nivå: 1) vetenskapsteori och idéhistoria, 2) litteraturteori och litteraturvetenskaplig analys, 3) lingvistisk teori, 4) historisk lingvistik (om hur man drar slutsatser om äldre språkstadier). Av dessa kunde studenterna t.ex. beordras att i varje fall välja en eller två.

Vi skulle även vilja ägna oss mer åt seminarier där vi ägnar oss åt problemorienterad läsning av olika sorters texter (jfr. ovan).

Planerade åtgärder och utvecklingsinsatser

I första hand vill vi justera en del av våra kursplaner på avancerad nivå så att det framgår i vilken turordning vi vill att studenterna skall läsa kurserna. Detta vill vi få gjort i början av 2021 så att de nya kursplanerna kan gälla från HT 2021.

Språkvetenskapliga fakultetsnämndens slutsats och kommentar

Underlagen för masterexamen visar sammantaget att utbildningen uppfyller examensordningens krav. Institutionen ges i uppdrag att utveckla utbildningen så att examinationen av lärandemålen 5 – 8 tydliggörs.